

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : एप्रिल – २०२६

प्रथम वर्ष

सत्र – २

NEP
60 Marks

विषय:- महिला आणि कायदा (BAYH23-204)

दिनांक: २८/०४/२०२६

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

२) उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

प्रश्न १. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतीही चार) (४०)

१. भारतामधील महिलांच्या हक्कांशी संबंधित राज्यघटनेतील तरतुदींची चर्चा करा.
२. हुंडाबंदी अधिनियम, १९६१ ची उद्दिष्टे आणि त्याचा परिणाम स्पष्ट करा.
३. मातृत्व लाभ अधिनियम, १९६१, स्पष्ट करा आणि कामकाजी महिलांवर त्याचा परिणाम विशद करा.
४. घरगुती हिंसाचार प्रतिबंध अधिनियम, २००५ ची उद्दिष्टे आणि प्रमुख तरतुदी स्पष्ट करा.
५. राष्ट्रीय महिला आयोग अधिनियम, १९९० ची उद्दिष्टे आणि भूमिका स्पष्ट करा.
६. गर्भपूर्व निदान तंत्रज्ञान अधिनियम नियमन व गैरवापर प्रतिबंध नियमन, १९९४ यांच्या तरतुदी आणि त्याचा परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)

१. समान वेतन अधिनियम, १९७६ अंतर्गत समान कामासाठी समान वेतन या संकल्पनेची चर्चा करा.
२. महिलांचे अश्लील प्रतिनिधित्व अधिनियम प्रतिबंध, १९८६ मधील तरतुदींचे विश्लेषण करा.
३. प्रजनन हक्कांच्या संदर्भात वैद्यकीय गर्भपात अधिनियम, १९७१ चे महत्त्व स्पष्ट करा.
४. भारतातील सरोगसी (भाडेकरू मातृत्व) संदर्भातील कायदेशीर व नैतिक मुद्द्यांची चर्चा करा.

प्रश्न ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)

१. महिला आणि गोपनीयतेचा हक्क यांची चर्चा करा.
२. मूलभूत अधिकार आणि लैंगिक न्याय यांतील संबंध स्पष्ट करा.
३. सन्मान हत्याबाबतची कायदेशीर चौकट (Legal Framework) स्पष्ट करा.
४. मानवी तस्करी आणि अनुच्छेद २३ यांची चर्चा करा.

Translation in English
Sub: Women and Law (BAYH23-204)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer the following questions in detail (Any Four) (40)

1. Discuss the constitutional provisions related to women's rights in India.
2. Explain the objectives and impact of the Dowry Prohibition Act, 1961.
3. Explain the Maternity Benefits Act, 1961, and its impact on working women.
4. Explain the objectives and key provisions of the Domestic Violence Act, 2005.
5. Discuss the objectives and role of the National Commission for Women Act, 1990.
6. Discuss the Pre-natal Diagnostics Techniques (Regulation and Prevention of Misuse) Act, 1994 and its impact.

Q.2. Answer the following questions in short (Any Two) (10)

1. Discuss the concept of equal pay for equal work under the Equal Remuneration Act, 1976.
2. Analyze the provisions of the Indecent Representation of Women (Prohibition) Act, 1986.
3. Explain the significance of the Medical Termination of Pregnancy Act, 1971 in reproductive rights.
4. Discuss the legal and ethical issues related to surrogacy in India.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

1. Women and the Right to Privacy
 2. Fundamental Rights and Gender Justice
 3. Honor Killings – Legal Framework
 4. Human Trafficking and Article 23
-